

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

5. De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

Trident. *sess. 25. de Reform. c. 11.* Vallens. *b. t. num. 2.*

§. II.

4 Altera Simonia species in hoc titulo prohibita, absque singularibus tamen pœnis, est, si Prælati Ecclesias sub annuo censu concedant, puta, ut alius ibidem pro libitu celebrare possit; sic quippe res sacra in contractum venit, illiusque usus pretio æstimatur contra *c. si quis. 7. causâ 1. q. 3. & l. 9. §. fin. ff. de Rerum divis.* Secus est in aliis ædificiis profanis ad Ecclesiam pertinentibus, quæ utique locari possunt, si ita exposcat Ecclesiæ utilitas.

TITULUS V.

De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

*T*ertia species simoniae reputatur, si pro licentia docendi aliquid exigatur, cujus occasione in prima parte rubricæ de Magistris agitur.

PARS I.

De Magistris.

SUMMARIUM.

1. 2. *Magistri, aut Doctores qui dicantur? 3. quid sint? 4. quot eorum genera?*
5. *Quibus competat jus doctorandi? 6. usque 11. Quinam doctorari possint?*
12. *Ex quibus facultatibus? 13. 14. Quibus ceremoniis? 15. Ob quem finem creantur Magistri, seu Doctores?*
16. *Usque 24. Recensentur Doctorum, seu Magistrorum privilegia. 25. An his gaudeant Doctores Bullati? 26. An Licentiati?*
27. 28. *Quinam veniant nomine Studioforum?*

§. I.

1 *Magistri* vocabulum homonymon est. Generaliter accipitur pro cujuscunque disciplinæ præceptore. *l. 57. & ibi Gloss. V. enjuslibet.*

ff. de V. S. in specie verò, & hoc loco denotat Professores Theologiæ: Gloss. in Clem. 2. h. t. Jurium: §. in his igitur. in proœm. Digest. Medicinæ: l. 7. C. de Profess. & med. & liberalium artium. c. 4. h. t. c. 1. & ibi Panor. n. 6. de Locat. conduct.

§. II.

Synonymum Magistri est *Doctor*: tamen enim olim Doctorum appellatione soliverint Jurisconsulti, Theologi verò, vel alterius facultatis supremo gradu insignes Magistri salutati sint, *Gloss. in auth. habita. C. Ne filius pro patre.* si tamen Papa promiscuè scribat Doctoribus alicujus Universitatis, solet omnes vocare Doctores, ut in *Proœm. Decretal. Sexti, & Clem.* & usus hodiernus Theologis, Jurisconsultis, & Medicis ex æquo titulum Doctoratus; Magisterii autem solis Philosophis, Artiumque Professoribus attribuit. *Johann Dietrich Fregismont p. t. Contratemeus amandissimus de Doctor. dignit. t. 1. num. 3.*

§. III.

Definiuntur Magistri, seu Doctores, quod sint personæ, quæ Gradum, ac insignia doctoralia legitime consecutæ sunt.

§. IV.

Dividuntur in Magistros, seu Doctores Academicos, & Bullatos. *Academici* dicuntur, qui titulo doctorali in Academicis, præcedentibus examiniibus consuetis, condecorati sunt, quorum qualitates probantur per literas testimoniales Academiae, vel Facultatis, in qua Gradum acceperunt. *Salicet. ad auth. habita. C. Ne filius pro patre. n. 3.* Item per matriculam, aliisque documentis deficientibus per juramentum asserentis, se Doctorem esse. *Rebuff. de Privil. Scholar. privil. 14. Bullati* appellantur, qui à Comitibus sacri Palatii, sive Palatinis ad hunc actum à summa Majestate peculiariter privilegiatis, interventu diplomatis, seu *bulle* creati sunt. Unde *Satyri-*

tyricus ille Bullatum Doctorem pungit, & pangit:

Doctorem te Bulla creat, tibi Bulla decori est, Bulla tibi vires, Bulla parit titulos.

Sed caveas, ne forte nimis te Bulla perennet.

Bulla homo es, & Doctor Bulla, Quid ergo sumes?

§. V.

Causa efficiens Magistrorum ac Doctorum est eorundem Promotor. Pertinet autem hæc promotio ad Summos, seu Absolutos Principes; ut puta ad Romanum Pontificem, & Imperatorem: quippe penes hos existit summa potestas conferendi honores, & dignitates literarias æquæ, ac alias, arg. *l. un. pr. ff. de Leg. Ful. ambis. l. 5. C. de Dignitatib. l. 3. §. 2. C. Ubi Senat. vel Clariss. Johann Dieterich Fregismont l. cit. cap. 2. n. 17.* easque dignitates vel immediatè largiuntur, ut possunt unico etiam verbo, juxta exemplum Rudolphi II. Imperatoris, qui ea ratione Beresium, Legationi Turcicæ destinatum, Doctorem renuntiavit. Clariss. D. D. Hermes in *Fasc. Jur. Publ. c. 37. num. 167.* vel mediatè ex mandato, aut dato privilegio per Academias, & Comites sacri Palatii. sive Palatinos. Excipe Serenissimos Austriæ Archiduces, qui insigni præ reliquis Principibus concessa prærogativa in Provinciis suis hæreditariis Doctores Juris, Medicinæ, ac Magistros artem liberalium creant, uti indignis postea concessos auferunt honores. Münster. in *Cosmograph. lib. 2. c. 354.*

§. VI.

Subiectum sunt personæ doctorandæ; in quibus considerari debent *sexus, natales, ætas, fides, literarum scientia, & morum honestas.*

Sexus: quia mulieres, ut docere, ita doctorari prohibentur per *c. mulierem. 17. causâ 33. quæst. 5. l. femina. ff. de R. F. Barthol. in l. fin. sub. n. 16 ff. de Colleg. & corp.* Et licet

KÖNIG IN DECRET. LIB. V.

Andr. Tiraquel *de legiti. Connub. leg. 11. n. 30.* referat Accursii filiam publicè jura Civilia Bononiæ docuisse, illam tamen Gradum insignitam fuisse, non constat. Jacob. Benius de *Privil. f. Corump. 3. privil. 64. n. 20.*

Natales: siquidem Spuri in plerisque Europæ Universitatibus à dignitate Doctorali excluduntur. Harprecht ad §. 1. *Instit. de Injur. num. 241.* Mynsing. *cent. 4. observ. 31.* Hinc in nostra hac Universitate Salisburgensi expressim cautum est, ut Decanus in eorum, qui gradum Licentiæ, vel Doctoratûs ambiunt, natales inquirat, & antequam admissionem insinuet, de eorum legitimitate Magnifico P. Rectori fidem faciat. Existimem tamen facilè cum spuris quoad hoc dispensandum esse, si paternorum criminum sint exheredes, & à morum honestate, ac scientia singulariter commendati, ne quos propria virtus extulit, aliena culpa deprimat, arg. *c. 1. §. sed hoc intelligendum. c. 3. cum seqq. dist. 56. c. innotuit. 20. de Elect. l. 6. pr. ff. de Decurionib.* Et quis nescit, Joannem Andreæ, Gratianum, ejusque fratres Petrum Lombardum, & Comestorem, Jafonem, aliisque natalium quidem eclypsin passos, sed postea Clarissimos Doctores, ac Professores extitisse?

Ætas; quæ tamen quanta esse debeat, nullibi in jure definitum reperitur. Certè ut quis titulo JCTi insigniatur, sufficit, annus decimus septimus completus: quia ea ætate Nerva filius de jure publicè responsitasse fertur. *l. 1. §. 3. ff. de Postul. & non annorum numerus, sed scientia doctorales honores meretur.* Gloss. in *l. 11. §. 1. V. Jurisperitos. C. de Advoc. divers. judic. & ut in aliis malitia, ita hic scientia ætatem supplet.* Clariss. D. D. Hermes in *Fasc. Jur. Publ. c. 37. n. 182.* Neque obstat, quòd minor 25. annis non admittatur ad honores in Republ. gerendos. *l. ad remp. 8. ff. de Munerib. & honorib.* quandoquidem ratio diversitatis facilè omnibus obvia est;

H

est;

est; ubi verò datur dissimilitudo etiam parva, argumentū à simili claudicat. Rmus. D. Christoph Priggl. in *Man. Pract. de Appell. obsev.* 17. n. 15.

9 *Fides à Gradibus Doctoralibus repellit Judæos: quia Doctoratus est dignitas, cujus Judæi sunt incapaces per text. in l. fin. & ibi Bartol. C. de Judæis. Panorm. in c. cum sit. in pract. X. Eod. Idque procedit quoque quoad gradum medicinæ. Jacob. Pignatel. tom. 8. consule. 144. n. 3. ubi sub. n. 5. refert, Anno 1621. die 16. Septembris cùm in Universitate Pisarum Judæus quidam Doctoratus lauream suscepisset, propterea Nuntio Apostolico scriptum fuisse, ut ageret cum Magno Duce, quò provideret, ne deinceps in ea Universitate Judæo Gradus conferatur. De praxi contraria attestatur Ricciullus de Jure person. lib. 2. c. 25. num. 4. Jacob. Benius de Privil. FCior. p. 3. priv. 64. n. 4.*

10 *Litterarum scientia in Candidatis, si non eminens & exquisita, saltem debita, & sufficiens desideratur. Sine hac qui gradum petit, & Professores, qui admittunt, graviter peccant. Gloss. in Clem. 2. h. sit. Hinc quia nemo repente fit summus, in omnibus bene ordinatis Universitatibus certum temporis spatium studiis præfixum est, & in Nostra hac Universitate Salisburgensi citra causam rationabilem nemo ad Gradum Licentiæ, vel Doctoratus in Theologia, aut Jure admittitur, nisi qui publicè in hac, vel alia Universitate lectiones frequentavit, & expleto quadriennio, vel quinquennio Theses publicas ex ea facultate habuit. Insuper Felin. ad rubr. h. tit. in fin. Menoch. de Arbit. Jud. cas. 379. num. 12. & Roland lib. 1. consil. 69. num. 41. scribunt, indignè promotos aliorum Doctorum privilegijs non gaudere. Imò sancitum est, semel Laureatum propter apparentem insufficientiã Doctoratus insignijs spoliari posse, arg. l. grammaticos. 2. C. de Profess. &*

Medic. Benius de Privileg. FCt. p. 2. privileg. 23. num. 3. Belold. dissert. de Studios. c. 10.

Morum honestas: enimverò Magistrorum Studiorum, Doctorisque excellere oportet moribus primò, deinde facundiã. Textus in l. magistros. 7. & ibi. Bartol. C. de Profess. & Medic. Roman. singul. 139. Et immortigerati, ac mali ingenio, licet periti sint, ac boni ingenio, reprobari possunt. Panorm. in c. causam matrimonii. de Offic. deleg. Benius Privil. FCt. p. 3. privileg. 64. n. 5. Præsertim verò à dignitatibus Academicis arcendi sunt infames infamiã sive juris, sive facti. c. 87. de R. F. in 6. Infamibus porta non pateant dignitatum. l. un. C. de. Infamib. Infames personæ nullis honoribus, qui integra dignitatis hominibus deferri solent, uti possunt. & l. 2. C. de Dignitatib. Neque famosis, & notatis, & quos scelus, aut vita turpitudine inquinat, & quos infamia ab honestorum cœtu segregat, dignitatis porta patebunt. Johann Dieterich Fregismont de Doctor. dignit. c. 2. n. 26.

Ceterum Studiosos, si digni sint, & honores literarios aspirent, ambitionis acculari non posse, rectè cum Petro Rebuffo notat Eximius P. Otto Aicher in *Instit. Ethic. auctar. cap. 3. disc. 1.* An etiam mortui, sicut nobilitari, ita & doctorari possint? disputat Clariss. DD. Hermes in *Fasc. Jur. Publ. c. 37. n. 178.* Num verò Doctores Bullati ad gradus, quibus insigniti sunt, in Academicis denuò promoveri queant? in medio relinquo.

§. VII.

Materia, ex qua Magistri, seu Doctores creantur, sunt quatuor scientiæ, seu facultates cardinales: nempe S. Theologia, Jus utrumque, Medicina, & Philosophia.

§. VIII.

Formam Magistris, ac Doctoribus dat legi- tima eorundem promotio; quæ ut talis sit. Requi-

Requiritur I. ut Professores Candidatum rigoroso prius examini subiciant, explorentque ipsius scientiam, & eruditionem juxta *l. magistros. 7. C. de Professor. & Medic* ubi Julianus Imperator constituit, ut judicio Ordinis promovendus decretum Curialium mereatur, optimorum consensu conspirante. Quod prævium ex more tentamen attinet, si aliunde satis de idoneitate constet, id Professores, ut quorum discretioni, & conscientiae examinatio à Principibus committitur, remittere possunt per ea, quæ tradit Bald. in *c. consuetudin. 46. de Appellat.*

II. Præmittenda est professio fidei juxta Bullam Pii IV. P. Engl. ad tit. de Sum. Trinit. n. 9. Alioquin Doctoratum irritum censuit Sacra Cardinalium Congregatio ab Universitate Papiensi consulta, in *declaratione 337. ad Trident. sess. 25. de Reform. 6. 2.* prout refert Benius de Priv. *FCt. p. 1. privil. 11. n. 3.*

III. in ipsa promotione Candidato insignia Doctoralia tradantur, necessum est, nec ante eorum acceptionem quis Magister, aut Doctor salutari debet. P. Otto Aicher cit. *dise. 1. in fin.* Sunt autem insignia illa, liber, Epomis, seu Pallium, Birretum, seu quadratum, annulus, torques, seu catena aurea, amplexus, seu osculum, Cathedra, & alicubi etiam Benediclio, quæ omnia mysteriis plena sunt, ut ostendit idem P. Otto Aicher *d. c. 3. dise. 2. per tot.* Atque inde Besold. in *Dissert. Juridic. pol. de Jure Acad. cap. 4. n. 7.* infert, absentem post rigorosum Examen per Procuratorem promoveri non posse: cum hæc solennitates quædam actio legis esse videantur, quæ respicit procuratorem. *l. nemo. 123. ff. de R. F.*

IV. Promotionem sequitur convivium, ut vocant, doctorale. Verum nihil detrahi dignitati Doctorali, etsi Neodoctor convivium haud faciat, post Jason. in *l. 1. n. 27. ff. de Lib. & Posthum.* optimè advertit Besold.

Dissert. de Studiis. 6. 10. & quotidianus usus comprobatur.

§. IX.

Finis Magistrorum seu Doctorum est, eradicare pravos errores, formare rudes hominum mores. Verbo: docere, arg. *l. Magistros. 7. C. de Professor. & Medic.*

§. X.

Effectus Magistrorum, seu Doctorum apparet præcipuè in eorum privilegiis. Quæ respectu Doctorum Theologiæ, Juris, & Medicinæ, vel communia sunt, vel peculiaria.

Inter communia, quæque in genere omnibus his Doctoribus competunt, primum est, quod per gradum doctoralem è plebeia conditione eximantur, & consequenter in dignitate constituentur per *c. quanto. 3. h. tit. Clem. 2. Eod. Johann Dietrich Fregismont de Doct. dignit. cap. 1. n. 10.* trahens post se tota plaustra DD. sequacium. Atque hac ratione Ludovicus Comes. in *c. statutum. nuns. 67. de Rescript. in 6.* censuit, Doctorem etiam posse fungi officio Delegati Apostolici, saltem si per 20. annos legisset. De quo tamen meritò dubitat Benius de Priv. *FCt. p. 3. privileg. 62. n. 3.* eò quod Doctoratus sit solum dignitas sæcularis, non Ecclesiastica, quæ in Delegato Sedis Apostolicæ desideratur juxta *d. c. statutum.*

Alterum Privilegium horum Doctorum est, quod veram nobilitatem consequantur, arg. *l. 2. §. ult. in fin. l. 4. §. 1. in fin. ff. de Excus. tut. l. 2. §. fin. ff. Qui per. tut. l. 2. §. 9. C. de Vet. jur. enucl.* & iisdem cum nobilibus prærogativis gaudent per *l. providendum. 7. C. de Postul. c. de multa. de Præbend. Guid. Pap. decis. 338.* Johann Dieterich Fregismont. *c. 2. & 3.* Portant enim sine speciali Imper. permisso insignia Nobilium Wappen mit offenem Helm. Cassan. in *Catal. glor. mund. p. 1. consid. 38.* iisdem unà cum Uxoribus jus est gerendi vestes, aureas

H 2

catenas,

catenas, annulosq; unà cum Nobilibus in genere. *R. F. de Anno 1577. tit. II. §. 2. item de Anno 1530. §. Bon Doctorn.* Unà cum Nobilibus in Capiculares Ecclesiarum Cathedralium eliguntur. *Matth. Stephan. de Jurisd. p. I. tit. 2. c. 7. memb. 2. n. 68. & seqq.* Nisi mos & consuetudo regionis, quæ in honoribus, & prælationibus est inspicienda, *Gail. I. Obser. 21. in fin.* aliud introduxerit. In Camera paribus cum Nobilibus fruuntur stipendiis. *Ord. Cam. part. 1. c. 43.* & acceptantur locò Nobilium, maximè si Nobiles non extent idonei. *Ordinat. Cam. part. 1. tit. 13. §. 2. in fin.* Si Comitissa Doctore nubat, haud dicetur indigno nupuisse. *Clariff. D.D. Hermes in Fasc. Jur. Publ. c. 37. sub. n. 179.*

18 Tertium privilegium est, quòd pro Doctoribus stet virtutis, integritatis, & innocentie præsumptio. *Farinac. & Besold.* quos refert, & sequitur *Johann Dietrich Fregismont d. c. 3. num. 26.* Hinc præ reliquis admovendi sunt ad officia, ac dignitates sive Ecclesiasticas, sive sæculares, arg. *c. cum in cunctis. de Elect. c. de multa. & ibid. Panorm. in nov. ult. de Præbend. Trident. sess. 24. c. 12. de Reform.* & in gratis factis de eodem beneficio, ac in pari data, graduati non graduatis, & inter graduatos magis graduati, & inter æqualiter graduatos prius graduati præferuntur juxta *Reg. Cancell. 17. de concurrent. in data. P. Engl ad tit. de Præbend. n. 28.* Ad hæc in testimoniis ferendis testis Doctor prævalet alteri testi non habenti dignitatem. *Alex. consil. 18. lib. 1. Menoch. de Arbitr. Judic. l. 2. casu. 96. n. 9.* & si ex una parte duo Doctores testimonium perhibeant, ii præferuntur tribus ex alia parte contrarium deponentibus. *Text. & Gloss. in c. in nostra presentia. 32. de Testib. Benius de Privileg. JCr. p. 2. privileg. 53.*

19 Quartum privilegium est, quòd Doctores singulari præ cæteris reverentia, & honore

affici debeant, arg. *l. 2. & 3. C. de Officio divers. jud. Zal. lib. 1. consil. 2. n. 20.* Quòd refero, quòd Principes ex moderno stylo Curie in literis Doctores alloquantur numero plurali: *Jhr/ Euch/* cum tamen Nobiles numero singulari interpellent *du/ dir: Besold. dissert. de Stud. cap. 9.* quòd si in Civitate S. Princeps verferetur, Doctores vehiculò uti permiffum sit, quòd aliis passim non conceditur. *l. 1. C. de Honorator. vehic. Clariff. D.D. Hermes d. c. 37. num. 179.* quòd testimonii, vel jurisjurandi causà non debeant ad tribunal evocari, sed domi coram Actuario examinari, ibique jurare possint, arg. *l. ad personas. 15. ff. de Furejur.* quòd injuria Doctores illata reputetur atrox, graviusque punienda sit, quàm contumelia plebeio facta, arg. *§. pena. 7. & §. 9. Inst. de Injur. Benius p. 2. privileg. 47. & 48.* Utrùm autem Doctores militibus, & Nobiles ex literis Nobilibus ex sanguine traduce anteferendi sint? accuratè discutunt *Johann Dietrich Fregismont de Doct. dignit. c. 5. per tot. & P. Otto Aicher in cit. auct. Instit. Ethic. cap. 2. disc. 3.* quos, si lubet, consule.

Quintum privilegium consistit in immunitate, quâ Doctores eximuntur à muneribus tam realibus, quàm personalibus. *Guid. Pap. decis. 169. & 184. Nat. consilio 486. num. 1. Surd. consilio 25. n. 13.* Luculentus ad hanc rem textus est in *l. 6. C. de Professoribus & Medic. in qua Imperator Constantinus pia non minùs, quàm Imperatoria Majestate digna voce rescripsit: Literatos, & Doctores legum, unà cum uxoribus & filiis, nec non rebus, quas in Civitatibus suis possident, ab omni functione, & ab omnibus muneribus, vel civilibus, vel publicis immunes esse præcipimus.* Quæ constitutio Constantini corroboratur per rescriptum *Imp. Honorii, & Theodosii in l. 11. C. Eod. ibi: sint ab omni functione, & ab omnibus muneribus immunes.* Ubi

Ubi reiteratio voculae *omnis* enixam, & expressam voluntatem declarat. Quare Doctores nec tenentur ad vectigalia, & Gabellas, cum libros, resque alias transferre opus habent per *auth. habita. C. Ne filius pro patre. Befold. Dissert. de Stud. c. 9.* Subjacent tamen, ut opnor, oneribus patrimonialibus, quae premente necessitate belli imponuntur, quo tempore omne privilegium dormit. *Gail. 2. observ. 52. num. 26. Mund. de Munerib. tit. 6. n. 376.* Quod & Recessus Imperii confirmant, dum neminem, quocunque etiam immunitatis privilegio munitum, à Turcicis contributionibus immunem esse volunt. *R. J. de Anno 1495. 1500. & 1524. §. Und nemlich sollen: item de Anno 1613. §. Nachdem es nun.*

11 *Sexium* privilegium commune Doctorum absolvit temperamentum poenarum, dum mitius, quam plebei puniendi sunt, arg. *c. fin. de Poen. l. 16. §. fin. ff. Eod.* Hinc omni carceris periculo vacant, licet propter inopiam res alienum dissolvere nequeant, arg. *l. medicor. 6. C. de Professorib. & med. criminis capitalis suspecti ex arbitrio Judicis potius domicum certa custodia militum custodiri, vel etiam remotam custodiam in certo loco arresto constringi, quam in carcere publico detineri debent, arg. l. de Custodia. 1. ff. de Custodiarecor. cruciatibus & torturis, praeterquam in criminibus exceptis, veluti laesae Majestatis, prodicionis, haeresis &c. subjiciendi non sunt, arg. l. 4. C. Ad leg. Jul. Majest. Gilhauf. in arb. judic. crim. c. 6. part. 7. sect. 1. n. 13. nec poenam trirremium, fustibus, laqueo, aut alio simili ignominiosiori genere poenae, sed, si delictum ultimum supplicio dignum sit, gladio puniri debent, arg. l. 9. §. 11. ff. de Poenis. l. 5. C. Ex quib. caus. infam. Befold. d. Dissert. de Stud. cap. 9. Imò nullus Doctor potest poenam mortis affici, nisi prius solenniter degradatus. Johann Dietrich Fregismont *l. cit. c. 3. n. 48. cum laudatis.**

Porro de *Magistris Philosophia*, an iis recensita haecenus. aut similia privilegia accommodari possint, est, quod dubites. Favere illis videtur, quod sub nomine Magistris in generali significatione Doctores, & Licentiatum comprehendantur per *l. cui. 57. ff. de V. S.* Econtra Doctores praeter Magistris privilegiatos esse, innuit *Recessus Imperii de Anno 1577. tit. 12.* Ego quoniam hanc quaestionem à nullo decisam vidi, aliis lampada trado. Illud certum est, quod sicut Licentiatum & Doctores, ita Magistris in hac Alma nostra Universitate promoti ex Bulla Urbani VIII. & Diplomate Ferdinandi II. re & nomine ubique gaudeant omnibus, & singulis privilegiis, prerogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, antelationibus, honoribus, favoribus, gratiis, & indulgiis, quibus alii in Universitatibus studiorum generalium, Italia, Gallia, Germania promoti, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & aequè principaliter, absque ulla differentia, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si illa Universitati huic & personis in ea promotis specialiter, & nominatim concessa forent.

Ad peculiaris privilegia Doctorum illa refero, quae concessa sunt *Professoribus*, id est, iis, qui publice in Academiis docent. Haec inter primum est, quod Professores quantumvis juniores praeferrantur Doctoribus non Professoribus etiam senioribus, arg. *l. 1. C. de Consulib. Alex. & Jalon. in l. cum quis. C. de Reb. cred. Clariss. D. D. Hermes in Fasc. Jur. Publ. d. c. 37. sub. n. 179.*

Aliarum est, quod pro Professoribus militet singularis peritiae praesumptio, ut patet ex *Ordin. Cam. p. 1. tit. 4. §. quod denselben.* ubi Jurisconsultos in Academiis Camerae Assessores praeter alios eligendos esse jubetur.

Tertium est, quod Magistris, seu Professores, qui etiam extra suas Ecclesias Theologiam

H ;

giam

giam docent, quamdiu in docendo persistunt, fructus beneficiorum suorum integrè percipere possint, ac si in sua Ecclesia residerent. *s. quia nonnulli. 4. h. 1. Trident. sess. 5. de Reform. c. 1.* Rebuff. in *Prax. benefic. tit. dispensatio de non resid. num. 25.* Nec refert, quod in *c. fin. b. tit.* hoc ad quinquenium restringi videatur: siquidem quinquenium illud refertur ad discentes, seu studentes, non ad docentes, ut bene notat Barb. in *d. c. fin. n. 5.* Quod de Magistris Theologiæ dictum, ex paritate rationis ad Professores SS. Canonum communiter extendunt DD. cum Panormit. in *c. licet. 32. num. 5. de Prabend.* Imò idem aliarum facultatum Professoribus, si in Publica Universitate doceant, conceditur per Bullam Eugenii IV. quam ad omnem approbatam Universitatem trahi posse, post Barbof. in *Consult. can. lib. 3. resol. 88. dub. 1.* docet P. Engl. *b. 1. n. 4.* An, & quatenus verò Canonicus Lector Theologiæ, aut SS. Canonum nedum fructus annuos, sed etiam distributiones quotidianas lucretur? consule Jacob. Pignatell. *tom. 1. consult. 134. & 346.*

24 *Quartum* privilegium Professorum est, quòd iis, qui senectute, vel morbo impediuntur, quò minus officio suo præesse queant, integrum debeat solvi salarium, ac si viribus integri essent. Speckhan. *cent. 2. class. 1. q. 10.* spectat enim ad curam Principis, ne ii, qui consenuerunt in officio aliquo digniore, indigeant in senectute. arg. *l. Lucius. 11. ibi: veteranis in premia. ff. de Evictionib.* Clariss. D. D. Hermes *d. c. 37. n. 23.* ubi *num. 22.* tradit, Professore intra annum mortuum totius anni salarium ad hæredes transmittere, tamen si præstatio salarii per angarias, aut menses fieret. Cui accinit Jacob. Benius *de Privileg. Fctor. p. 1. privileg. 22.* an usus quoque, subsisto.

Quintum privilegium est, quòd si quis Professor per vicennium publicè jura professus

sit, Illustribus annumeretur ex communi D. D. sententia, arg. *l. un. C. de Professorib. qui in urbe Const.* Benius *d. p. 1. privil. 14.* cum Barthol. Bald. & aliis, quos citant *n. 1.* Nec restringenda est *d. l. un.* ad Professores Urbis Constantinopolitanæ, cùm ratio legis generalis sit, ut advertit Clariss. D. D. Hermes. *d. c. 37. sub. n. 179.*

In factò *quæstum* memini, num Doctores Bullati à Comite Palatino creati, dignitate & privilegiis pares sint illis, qui in Academiis publica solennitate promoti sunt?

Affirmativa placet multis ob paritatem potestatis, & auctoritatis sive Pontificiæ, sive Cæsareæ, qua ad hoc honoris fastigium Candidatos suos æquè Comes Palatinus, ac Universitates educunt. Cui non magis in uno, quam altero casu citra sacrilegii crimen obviare licet. Text. in *l. sacrilegii. 5. C. de Divers. rescript. & in l. disputare. 3. C. de Crim. sacrileg.* In quam sententiam propendunt Treutl. *vol. 1. disp. 1. th. 7. lit. B.* Arumæ. in *discurs. ad Aur. Bull. 1. th. 5.* Matth. Steph. *lib. 2. de Jurisd. p. 1. c. 6. n. 9.*

Ego cum Clariss. D. D. Hermes sapè *d. cap. 37. num. 184.* Benio *p. 2. in præm. num. 6.* Befoldo *dissert. de Stud. c. 10. prope fin.* aliisque libentiùs irem in negativam: *primò per l. 7. C. de Professorib. & med.* ubi duoduntaxat modi promotionis doctoralis probantur, auctoritas scilicet Principis, & iudicium Ordinis, quod se absente Julianus Imperator præcisè exegit. *Secundò per Ordinat. Cam. p. 1. tit. 3. & 18.* juxta quam Bullati Doctores in Camera ab Assessorum Ordine, ejusque Commissariorum excluduntur. Roland. *lib. 1. de Commiss. cap. 14.* Tertiò per Constitutionem Pii V. *Quamvis à Sed. editam Kal. Junii Anno 1568.* quæ revocavit facultates Comitum Palatinorum, & aliorum gradus concedendi, simulque declaravit, promotos ab illis quoad dignitates, aut alia beneficia

beneficia nullâ gradûs prærogativâ frui, & gaudere posse, vel debere. Maximè verò *quarîo* per Decretum Trident. *sess. 22. de Reform. c. 2.* quod desiderat, ut assumendus ad Ecclesias Cathedralis antea in *Universitate* studiorum Magister, sive Doctor, aut Licentiatûs in Theologia, vel jure Canonico meritò sit promotus, ut publicò alicujus Academiae testimoniò idoneus ad alios docendos ostendatur. *Quintò* per declarationem S. Congregationis Concilii, quâ hanc sententiam amplexa est, & in *una Clem. die 17. Jan. 1643.* declaravit, requiri, ut gradus Doctoratûs sit receptus in *Universitate publica.*

Neque infector argumento in contrarium opposito: quia quamvis gradus etiam in Academiis Principis auctoritate conferantur, non tamen aliter conferuntur, quàm prævio publico examine; quod cum Doctores Bullati non sustineant, non præsumuntur habere sufficientem scientiam, arg. *d. l. 7. C. de Professorib. & Med. & l. 11. §. 1. C. de Advoc. divers. judic.* Ruland. *d. c. 14. num. 8.* Neque verò Doctoratus simplex dignitas est, ut nobilitas, sed fundatur in eruditione, ejusque debita, & publica exploratione. Bachov. ad *Treutl. vol. 1. disp. 1. th. 7. lit. B.* Et certè aliàs quivis pecuniâ Gradum emercari, & ita Ecclesiæ, ac Reip. imponere posset. Jacob. Pignatel. *toms. 1. consult. 224. num. 10.*

Porro illud pro judicato est, quòd Doctor promotus in Academia præferendus sit Bullato: quandoquidem is dignior est, qui dignitatem accepit, non solum à digniore. *c. per tuas. de Majorit. & obed. sed etiam coram Nobilioribus, & in loco nobiliori.* Decian. *resp. 84. num. 25. vol. 5. Alex. consl. 203. n. 4. vol. 3.*

§. XI.

26 *Affines Magistris, seu Doctoribus sunt Licentiatûs & Scholares, seu Studiosi.*
Licentiatûs dicuntur, quibus, quandounque

volunt, supremam lauream, & insignia Doctoratûs, aut Magisterii petere licet, Petr. Greg. Tholosan. *de art. jur. c. 34. n. 18.* Hi quamvis cæteris paribûs Doctoribus posthabentur. Besold. in *Thef. Pract. V. Licentiat.* cum Doctoribus tamen paria pene jura faciunt, & in favorabilibus iisdem privilegiis gaudent, cum proximè cingendi pro cinctis habeantur. *l. penult. ff. de Testament. milit.* Clariss. D. D. Hermes *d. c. 37. num. 166.* cum communi. Hinc Trident. *d. sess. 22. c. 2. & sess. 24. c. 12.* in assequendis dignitatibus Ecclesiasticis Doctoribus æquiparat Licentiatos. Item Licentiatûs possunt esse Camerae Imperialis assessores, Advocati, & Procuratores. *Ordin. Cam. p. 1. r. 3.* Ruland. *d. c. 14. in fin.* Præterea si statutò, ut passim in Germania, cautum sit, ut in Collegium, vel Ordinem Ecclesiasticum, sive civilem nonnisi Doctores cooptentur, Licentiatûs admitti queunt. Nolden in *Disf. de nobil. c. 5. num. 18.* Et sic de aliis. Benè verò advertit Johann Diet. Fregismont *de Doct. dig. c. 6. num. 29.* nomine Licentiatorum eos solum venire, qui ritè, & solemniter tales creati sunt; non illos, qui legitimè duntaxat examinati, & gradu digni judicati fuerunt, quos *Candidatos* vocitamus.

Studiosi, seu Scholares appellantur, qui in 27 Academiis, ac scholis, ubi publicè exercentur literarum studia, versantur Colligitur ex *auth. habita. C. Ne filius pro patre.* Ut verò verè pro Studiosis habeantur, & privilegiis Academicis, quorum 180. recenset Petrus Rebuffus, gaudeant, præcipuè tria requiruntur.

I. Ut commorentur in Academiis appro- 28 batis, in quibus ex privilegio, & concessione Principis, ad quem hæc potestas pertinet, literæ docentur per *cap. 2. de Privil. in 6.* Quamobrem Clerico fructus, quibûs alioquin studii Theologici, vel, quod addo, Canonici causâ abiens per quinquenium gaudere potest.

potest, *c. fin. h. rit.* non præstantur, si se conferat ad loca, in quibus non est exercitium studii publici. *c. una. l. 2. de Cleric. non resid.* nec alii privatim, aut in scholis particularibus studentes, aliis Scholarium privilegiis gaudent. Gilken. *ad d. authent. habit. n. 25.*

II. Requiritur, ut studiorum causâ venientes per Rectorem, intra tempus immatriculationi destinatum, in matriculam recipiantur, arg. *l. 6. §. 4. ff. de Excusat. tut. l. ex eo. 4. 2. ff. de Testam. milit.* Ante hanc immatriculationem saltem specialibus illius Academiae, in qua versantur, privilegiis non gaudent, prout in quibusdam Universitatibus, & in hac nostra Salisburgenst expressio statutò cautum est. Aliud dixeris de privilegiis juris communis, ex quo *d. authent. habit. c. Nefilius pro patre.* immatriculationis non meminit, & usus ostendit, eos quoque defendi, qui non sunt inscripti, modò studiorum gratiâ in Academiis vivant. In qua professione juris illius meritò seruetur Academicus Magistratus. Besold. *de Studios. cap. 1. §. sed magis est.*

III. Omnino necessarium est, ut literis, puta Theologiae, Juri, Medicinae Philosophiae, vel aliis liberalibus studiis operam navent: studia quippe sunt principalis causa, ob quam Scholaribus privilegia concessa sunt per *d. authent. habit.* Hinc pro studiosis habendi non sunt vagabundi, & circumforanei. Gail. *2. observ. l. 118. n. 9.* ut & qui planè nihil olei literis impendunt, arg. *d. l. 6. §. 4. ff. de Excus. tutor. l. sub. pretextu. 3. C. de St. Eccl. celsis.* Clariss. D. D. Hermes in *Fasc. Jur. Publ. cap. 37. num. 192.* Nisi quòd hos quoad jurisdictionem Rectori subiectos esse, scribat Gilken. *ad d. authent. habit. num. 13.* Excipiuntur tamen Illustres, qui licet aliis exercitiis dediti sint, in Academiis tamen tolerari solent ob splendorem, quò amplior sit Studiosorum numerus; cujus rei gratiâ immunitas,

& alia jura infringi possunt, arg. *l. 3. §. 2. ff. de Decurionib. l. 1. §. 2. ff. de Munerib. & honor.* Gilken. *l. cit. num. 19.*

PARS II.

Ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

SUMMARIUM.

29. 30. An liceat aliquid exigere pro licentia docendi? 31. An pro gradibus Academicis? 32. An pro ipsa doctrina?

33. An Praelati teneantur scholas erigere?

IN altera hujus Tituli parte subjungitur prohibito, ne cujuscunque consuetudinis obrentu pro licentia docendi, sive pro obtinenda professura aliquid temporale exigat, ad quem talem licentiam, vel professuram concedere pertinet. *cap. 1. 2. & 3. h. t.* Contraveniens exactum restituere, & promissum remittere tenetur juxta *d. c. 2.* & præterea beneficium, officium, ac dignitate privandus est. *d. cap. 1. & 3. Sed*

Quæres I. Utrum vera simonia committatur, si pro licentia docendi aliquid exigatur?

Ita putat Honorius *h. t. n. 1.* tum quia scientia est donum Dei. *cap. 11. causa 1. quæst. 3. c. 65. §. si quis doctus. causa 16. q. 1.* tum quia dare licentiam est actus jurisdictionis, & ministerii Ecclesiastici, arg. *cap. ad nostram. 21. de Simon.* tum quia huc juxta *c. 2. h. t.* accommodatur illud Christi præceptum: *Gratis accepistis, gratis date.*

Econtra P. Engl. *h. t. n. 8.* censet, exactiorem hanc pro licentia docendi esse tantum jure Ecclesiastico tanquam inconvenientem prohibitam, non autem propriè simoniacam, nisi eo casu, quo pro licentia docendi beneficium annexa aliquid exigeretur, earatione ductus, quòd professura liberalium artium ex se non sit aliquid spirituale.

Ego pro componendis his opinionibus

statuo,

statuo, per se loquendo simoniacum non esse, si quid exigatur pro licentia docendi, etiam Theologiam, absolute, & secundum se considerata, eo quod professura, sive doctura sit officium merè temporale, nihilque spiritualitatis habeat: at secus esse, si pro illa licentia pretium accipitur, prout est actus jurisdictionis Ecclesiasticae, seu potestatis spiritualis; id quod colligo ex c. 3. & passim h. t. ubi agitur de licentia docendi danda à Prælati & Capitulis, atque ita auctoritate quadam spirituali. Et facit c. cum ab omni. 10. de Vir. & honest. Cleric. & d. t. ad nostram. 21. de Simonia.

¶ Quæres II. Quo jure in Universitatibus aliquid exigatur pro collatione Graduum, Licentiarum, & Doctoratus.

Ratio dubitandi est, quod hæc ipsa Gradus collatio sit licentia docendi, vel certè eò ordinetur: neque honestum lucrum, sed sordities videatur, à Doctis aliquid exigere pro licentia docendi, & tradendi scientias, ad quod munus eos precibus, & muneribus deceret invitare.

Nihilominus expeditum est, impunè, optimèque jure pro collatione graduum pecuniam, & quò illi majores sunt, majorem quantitatem, & taxam exigere; non tantum per modum stipendii pro labore examinantium, approbantium, & Universitatis in tali gradu assistentis, sed etiam absolute per modum pretii, & contractus onerosi: cum Gradus nihil aliud sit, quam publicum testimonium scientiæ, & approbatio ad officium docendi, consulendi, &c. cum pluribus insignibus privilegiis, emolumentis, prærogativis, & honoribus temporalibus, tanto majoribus, quò gradus major. Unde principaliter quidem requiritur dignitas, & scientia in promovendo, atque cæteris paribus iis, qui digni sunt, gradus tanquam publicum testimonium sine injuria denegari non potest, non tamen gratis necessariò conferri debet: quandoquidem graduando non modum testimonium scientiæ promeritum,

sed etiam honores temporales & alia prærogativa pretio æstimabiles tribuuntur.

Rationes in contrarium adductæ nullius roboris sunt, & ex his dictis facile diluuntur, nimirum gradus duo includit: dignitatem & privilegia, quæ æstimationem, & pretium nullatenus respiciunt; & licentiam docendi, pro qua, licet & ipsa, si non proveniat à potestate spiritualis jurisdictionis, merè quid temporale sit, nihil accipitur, nec honestè quicquam, ut ego quidem reor, accipi posset.

Quæres III. An sicut prohibitum est, aliquid exigere pro licentia docendi, ita etià pro ipsa doctrina nihil exigere, aut accipi possit?

Gloss. in c. nolite. 86. causa 11. q. 3. & Turrecremat. in c. qui studet. 11. causa 1. q. 1. id affirmant. Quibus favere videtur illud Proverb. 23. & 23. Noli vendere sapientiam, & doctrinam, & intelligentiam. Adde text. in l. 1. §. 5. ff. de Extraord. cognit. ibi: est res sanctissima civilis sapientia, sed quæ pretio nummario non sit æstimanda, nec debonestanda. Quòd si verò doctrina juris civilis omne pretium excedit, ac propterea materiam simoniæ ponit, multò magis hoc obtinebit in doctrina Sacræ Theologiæ, sacrorumque Canonum.

Verum hæc sententia passim, & meritò exploditur: quamvis enim ipsa scientia per se, uti ab una in aliam personam transferri nequit, ita nunquam vendi possit, potest tamen vendi & æstimari industria, instructio, & propositio docentis, utpote quæ spiritualis, ac inæstimabilis non est. Nec refert, circa sacra, an verò profana doctrina versetur? cum non res sacra, sed nudus labor, & industria in æstimationem & contractum veniat. Atque hoc convincit communis usus Academicarum, & Ecclesiarum, quæ stipendia pro Theologia æquè, ac aliis quibuscumque facultatibus assignant, & eò majora, quò scientia præstantior. Planè si Professor ex publico

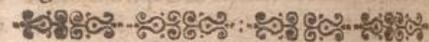
blico condignum stipendium habeat, ut omnes gratis doceat, exigendo aliquid à Discipulis non quidem simoniam, sed injustitiam committit, nisi extraordinarias lectiones, repetitiones, aut collegia privata instituat, quæ pacto, & stipendio comprehensa non sunt. S. Thom. 2. 2. q. 100. a. 3. ad 3. Gloss. & Barb. in cap. 1. h. t. Zoël. num. 4. P. Engl. n. 9. Eod.

Ad textus quæ Sacræ Scripturæ, quæ juris Civilis respondeo, quod in iis non prohibetur venditio, sed contemptus sapientiæ, ne scilicet illam parvi pendamus, ut quæ pretiosior est cunctis opibus, & omnia, quæ desiderantur, huic non valent comparari. Proverb. 3. 8. 15. Posses etiam testimonium S. Scripturæ non de naturali, sed de infusa sapientiæ, quæ appellatur *scientia Sanctorum*, accipere, ut allegatum textum Proverb. 3. interpretatur D. Thomas.

33 *Quæres* IV. Num Prælati Ecclesiarum suis, vel Ecclesiæ sumptibus teneantur Scholas erigere, ac Magistros, seu Professores constituere?

Hac de re complura decreta Conciliorum, ac SS. Pontificum extant. Et imprimis quidem in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, item in Collegiatis, quarum facultates sufficiunt, constituendos esse Magistros, qui Clericos, aliòsque pauperes saltem in humanioribus literis instruant, & in Ecclesiis Metropolitanis etiam Professore Theologiæ, assignatis cuilibet Magistrorum unius præbendæ, sive Canoniciatus proventibus, decernitur in c. 1. & 4. h. t. Quod si Prælati in hoc negligens fuerit, & Magistros in locis congruis instituere neglexerit, jus hos instituendi appellatione remota ad Superiorem devolvitur juxta text. Gloss. & Panorm. in c. 2. Eod. Hæcque omnia confirmavit, ac ampliavit Trident. sess. 5. de Ref. c. 1. ubi statuit, non tantum in Metropolitanis, sed & in Cathedralibus, nec non

Collegiatis Ecclesiis, quæ sunt in civitate populosa, vel oppido insigni lectionem Theologiæ institui, & præbendam primò vacantem ad eum usum ipsò factò deputatam intelligi; in monasteriis quoque & Conventibus Regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, Abbates per Episcopum, tanquam Sedis Apostolicæ Legatum, compelli debere. Confer. Henric. Pirrhing. h. t. §. 1. per tot. P. Engl. Eod. n. 2.

TITULUS VI.

De Judæis, Saracenis, & eorum servis.

Secundum crimen contra primam Tabulam est infidelitas, quam habent Judæi, & Saraceni.

PARS I.

De Judæis.

SUMMARIA.

1. Judæi quinam dicantur? 2. Sintne inter Catholicos tolerandi? 3. Usque §. Circa hos quid juris?

§. I.

Judæi dicti, vel à Juda Duce, vel à tribu Juda, quæ inter illos erat nobilior, & bellicosior, & ex qua creabantur Reges, & Populi Duces, sicut ex tribu Levi Sacerdotes: suntque ii, qui Legibus Mosaicis absque fide in Christum Salvatorem adhærent, easque per vitia superstitione observant. Vallens. h. t. n. 1. & DD. uno ore.

Illud acriter *disceptatur*: num Judæi in Christiana, & bene constituta Rep. recipiendi, ac tolerandi sint?

Argumenta negativæ sunt, quod ab impietate, injustitia, usuraria pravitate, invidia, & abominandis blasphemis Judæorum in Christum, & Sanctos ejus nil nisi incommoda, everfiones, & pericula tam Reip. quam Eccl-